

Mali trgovec

Izhaja vsako soboto. Celoletna naročnina Din 60—, polletna Din 30—, mesečna Din 5—. Rokopisi se ne vračajo. Uprava in uredništvo: Gregorčičeva ulica 23, telefon št. 2552. Čekovni račun št. 15.420.

Leto I.

Ljubljana, dne 16. novembra 1929.

Štev. 2.

Dravska banovina.

Dne 11. t. m. so prevzeli po vsej državi novoimenovani bani posle prejšnjih velikih županstev.

V Ljubljani se je izvršil prevzem poslov b'vše ljubljanske in mariborske velike županije na svečan način v banski palači ob navzočnosti kakih dvesto uradnikov iz vseh podrejenih oddelkov.

Ban, ing. Sernek je v prevzemnem govoru izrazil svoje veselje nad dejstvom, da je s kraljevim aktom z dne 6. januarja prešnil ves narod nov duh, ubijajoč prej razpaljene strankarske strasli, ki so mnogokrat brezobzirno, na veliko škodo države upropaščale naše vojne pridobitve in s tem škodovale celolnemu našemu gospodarstvu.

V lepem, sitotrenem govoru je izrazil svoje zadovoljstvo, da prevzema kader res dobro kvalificiranega uradništva. Opozarjal pa je uradništvo, naj bo v bodoče pri občeivanju s strankami vedno ljubeznivo in postrežljivo ter zahteval, da so vse odločitve popolnoma nepristranske in vedno v korist naroda, kajli pripravljen je rajši prenašati tudi najeksfenzivnejšo razlago mrtve črke paragrafa, ako je to ljudstvu v prid, kol pa strogo, neusmiljeno vporabo zakona, če se dela s tem narodu po nepotrebnem težkoče in stroške.

G. ban je pozval uradništvo k resnemu, vestnemu delu, obljubljač mu pri tem svojo vsestransko podporo. V vsaki kršitvi službenih dolžnosti in opa-

ženi pristranosti pa hoče vedno pravično uporabljati vso strogost zakona.

Svoj govor je zaključil z vsklikom Njegovemu Veličanstvu kralju Aleksandru, našemu kraljevskemu domu ter srečnejši ujedinjeni Jugoslaviji.

Nagovor g. bana priča v splošnem, da se bližamo boljšim, srečnejšim časom v naši narodni državi. Nikdo ne more biti z banovim nagovorom in njegovim resnim stremljenjem po izboljšanju in popolni nepristranosti v državni upravi zadovoljnejši od slovenskega trgovca!

Za nagovor se je v imenu uradništva zahvalil g. dr. Rudolf Andrejka.

Podban, g. dr. Dirkmajer, je v svojem stvarnem govoru dodal k bodrilnim banovim besedam nekaj osnovnih misli o tehničnem ustroju in načrtu za pravno poslovanje podrejenih oddelkov, naglašajoč pri tem, da se osnovna črta novega sestava odločno izraža v tezi po racionalnosti in krepkem podčrtavanju kulturno-ekonomske misije uprave. Kol neizogibno posledico teh dveh karakterističnih temeljev idealne uprave, nahajamo povsod močno stremljenje po dekoncentraciji, to je: po prenosu poslov iz centrale na nižje upravne instance, a obenem dosledno izvajanje koncentracije imperija v takih lokalnih upravah.

Po novi upravni razdelitvi prehaja v cenejši in skladnejši enotni sistem, ker je bila prejšnja dvoletna delitev oblasti in uprave mnogo dražja in nepraktična.

Svoje misli in razlago temeljev bodočega upravnega poslovanja je zaključil z željo, naj bi pričetek poslovanja banovin ne pomenjal samo novega razdobja v zgodovini naše upravne reorganizacije, temveč tudi pričetek složnega in vzajemnega delovanja vseh dobromislečih činiteljev na lepšo bodočnost našega naroda in mogočen razvoj ujedinjene Jugoslavije.

S tem aktom je prešla upravna država oblast v Sloveniji na bansko upravo ter prehajala bivši veliki županstvi v Ljubljani in v Mariboru v likvidacijo, ki mora biti zaključena do 4. decembra.

Do 16. t. m. pa prevzame banska uprava tudi vse posle obeh oblastnih samouprav.

Naš ban ter njegov pomočnik sprejemala stranke vsak torek in petek od 10. do 13. ure, izvzemši praznike.

Že naša prva številka je bila povsod radosno pozdravljena, kar nas utrjuje v prepričanju, da smo z ustanovitvijo našega tednika zamašili zevajočo vrzel v strokovnem tisku.

Da pa vsestransko ustrezemo našim naročnikom, smo vedno pripravljene upoštevati njih nasvete, preskrbevali jim potrebne informacije in objavljati njih želje in dopise, v kolikor to ne bi nasprotovalo interesom trgovskega stanu in strogostim fiskovnega zakona.

Uredništvo.

Uprava trgovine.

(Nadaljevanje.)

Dalje razločujemo **delniške ali akcijske družbe**, katere oblike se običajno poslužujejo trgovska podjetja, ki rabi-jo velike obratne glavnice. V ta namen izstavijo potrebni glavnici odgovarjajoče število delnic (akcij), ki se glase na gotove vsote, n. pr. 1000 delnic po Din 1.000,—, da se doseže predvideno potrebna glavnica v znesku Din 1.000.000,—, ali večje število delnic, glasečih se na manjše vsote, ako

je treba kompletirati isto glavnico. Znesek, na kateri je posamezna delnica izstavljena, se imenuje: nominalni znesek ali nominala. Vrednost teh delnic po pričetem poslovanju pa se imenuje: kurzna vrednost in je odvisna od gospodarskega položaja družbe in višine rentabilnosti delnic.

Vsak član jamči za družbo samo z zneskom, katerega je na delnici podpisal, oziroma z denarjem, ki ga je za kupljene delnice izdal.

Od višine delnic je odvisen tudi vsakoletni delež na dobičku (dividenda), ki jo po letnem računskem zaključku določijo družbeni občni zbor.

Pogodba delniške družbe (pravila), od katerih morajo biti vsaj najvažnejše določbe poleg firme sodno registrirane v trgovskem registru, določa višino delniške glavnice in število krožečih delnic.

V slučaju, da prvotno določena glavnica za obratovanje več ne zadostuje, ali ako se želi delokrog družbe na ta način razširiti, se zamorejo člani družbe (delničarji) zjediniti na doplačila na posamezne delnice, vsled česar sicer iste ne pridobe na nominalni vrednosti, pač pa na kurzu, ali pa na izdajo (emitiranje — emisijo) novih delnic pod gotovimi pogoji.

Mnogokrat pa se dogaja, da družba rabi za povečanje obratne glavnice potrebno gotovino tako nujno, da se delničarji na občnem zboru dogovore za nabavo potrebne glavnice po tom emisije prvenstvenih (prioritetnih) delnic, ki navadno nudijo podpisovalcem poleg prvenstvenega vračila tudi druge ugodnosti.

Delžnosti in pravice delničarjev, ki odgovarjajo višini vplačanega kapitala, oziroma številu podpisanih delnic, morajo biti v pravih določene.

Vsaka delniška družba (d. d. ali akc. d.) ima po zakonu določeno sledeče vodstvo: 1. načelstvo ali upravni odbor — ali ravnateljstvo; 2. občni zbor ali glavno skupščino; in 3. nadzorstvo.

Tvrdba (ime družbe), ki je pogodbeno določeno, se registrira v trgovskem registru s pristavkom: delniška ali akcijska družba (d. d. ali a. d.).

Akcijskim družbam podobne so **rudarske združbe**, o katerih nam ime že samo pove, s čim se bavijo. Število članov, oziroma delnic, ki se pri rudarskih združbah imenujejo: kuksi, pa je z zakonom omejeno.

Pogosta pa je v trgovini **zadružna oblika udruženja**. Zadruga slone na določenem jamstvu svojih članov, katerih število s pravili ni omejeno, so zelo primerna oblika za ustanavljanje občestvenih podjetij in nudijo navadno že zaradi jamstva svojih članov možnost pridobiti si potrebni kapital od zunaj. Zadrugam je dan temelj z združnim zakonom iz l. 1873 in raznimi poznejšimi dodatki. Ravno kar pa je v osnutku novi združni zakon, ki se pa bistveno od starega ne bo mnogo razlikoval.

Zadruga so deležne tudi raznih priložbinskih, davčnih in drugih olajšav.

Na čelu zadruga stoji načelstvo, izvoljeno za določeno dobo od občnega zbora, ki vodi vse združne posle in zastopa zadrugo na zunaj. Ono je sestavljeno iz načelnika ali predsednika, njegovega namestnika, tajnika, blagajnika in po potrebi še drugih funkcionarjev. Število članov načelstva mora biti z združno pogodbo (pravili) določeno. V delokrog in kompetenco načelstva spadajo vsa opravila, ki niso s pravili pridržana občnemu zboru. Načelstvo mora biti poleg združne pogodbe z vsemi eventualnimi izpremembami vpisano pri trgovskem sodišču v združnem registru.

Njegovo delo nadzoruje nadzorstvo, izvoljeno od občnega zbora v številu s pravili določenemu za golovo dobo.

Najvišji organ zadruga je občni zbor, ki ga sklucuje načelstvo navadno vsako leto po enkrat. V njegovo kompetenco spada predvsem: odobravanje letnih računov, volitve načelstva in nadzorstva, izprememba združnih pravil, razpolaganje z letnimi prebitki, v kolikor ni poraba le teh že s pravili samimi določena. Občnemu zboru predseduje načelnik.

Član zadruga postane lahko vsaka fizična ali juridična oseba, ki se zamore vezati s pogodbami in je vplačala določeni združni delež in prislopnino, bi-

la sprejeta od združnega načelstva ter podpisala predpisano pristopno izjavo.

Pravice članov so predvsem: posluževali se ugodnosti, ki mu jih nudi zadruga: aktivna in pasivna volilna pravica ter soodločanje o ustroju in upravi zadruga na občnem zboru. Pri nekaterih zadrugah so člani deležni tudi odgovarjajočega dela čistega dobička.

Dolžnosti članov pa so poleg vseh v pravih določenih obveznosti še sledeče: dolžnost jamstva za združne dolgove poleg vplačanega deleža tudi še z drugim določenim zneskom, ali pa pri nekaterih vrstah zadrug s celim svojim premoženjem.

Zadruga ločimo po načinu jamstva njenih članov v zadruga z neomejenim in zadruga z omejenim jamstvom ali zavezo.

Pri zadrugah z neomejenim jamstvom jamčijo njihovi člani za združne obveznosti poleg vplačanega deleža še z celim svojim premoženjem.

Člani zadrug z omejenim jamstvom pa jamčijo za dolgove zadruga poleg določenega vplačanega deleža najmanj z še enkratnim zneskom, ako združna pogodba ne predvideva večjega količnika.

Jamstvo članov ne preneha z njihovo odpovedjo, marveč jamčijo izstopajoči člani za zadruga navadno še pogodbeno določeno dobo po odobritvi odpovedi sledečega letnega računa. Tudi ne preneha jamstvo člana z smrtjo, ker preide na njegovega dediča.

Višina deleža je določena s pravili. Zadruga z omejenim jamstvom zahtevajo navadno večje deleže, ker se v skupnem znesku vplačanih deležev izraža njena gospodarska moč. Običajno je tudi omejeno število deležev, ki jih zamore podpisati posamezen član. Pri zadrugah z neomejeno zavezo pa je navadno predpisan nižji delež in omejen na samo enega. Od števila vplačanih deležev je posameznemu članu največkrat določen delež dobička, čestlo pa tudi število glasov na občnem zboru.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Čitajte, širite in čuvajte svoj strokovni tisk!

Organizacija banske uprave.

Z zakonom z dne 7. novembra je predpisan banskim upravam sledeči stroj:

Na čelu banske uprave stoji ban. Banu je pridelen pomočnik, ki ga zastopa in nadomestuje.

Banska uprava je razdeljena v oddelke, odseke in referate.

Vodstvo vsakega oddelka ima načelnik, ki mora oskrbovati vse personalne, upravne, statistične, evidenčne in proračunske zadeve podrejenega oddelka. Načelniki se imenujejo s kraljevim ukazom.

Na čelu odsekov stojijo šefi, ki oskrbujejo in odgovarjajo za vse posle svojih odsekov. Šefi so podrejeni načelnikom neposredno, v kolikor si ban sam ni morebiti pridržal osebnega vodstva posameznih odsekov. Odsekov šefe in ostalo uradništvo imenuje in dodeljuje ban na osnovi zakona o uradnih in državnih uslužbencih.

Zakon o organizaciji banske uprave predvideva sledeče oddelke:

I. Splošni oddelak, v katerega sestavo spadajo od bana določeni posli, glavna pisarna in urejanje »Uradnega lista«.

II. Upravni oddelak s splošnim odsekom, odsekom za javno varnost in odsekom za samoupravne zadeve.

III. Poljedelski oddelak z odsekom za poljedelstvo in živinorejo, odsekom za živinozdravstvo, odsekom za agrarno-pravne zadeve in odsekom za šumarstvo.

IV. Prosvetni oddelak se deli na odsek za osnovno šolstvo in na skupni odsek za srednje, učiteljsko, strokovno šolstvo in narodno prosveto.

V. Tehnični oddelak je razdeljen na tri odseke: 1. za mostove, ceste in železnice; 2. za hidrotehnične gradnje; in 3. za arhitektonska in elektrotrojna dela.

VI. Oddelak za socialno politiko in narodno zdravje z dvema odsekoma: 1. odsek za socialno politiko in 2. odsek za narodno zdravje.

VII. Finančni oddelak z odsekom za bansko računovodstvo in bansko blagajno.

VIII. Oddelak za trgovino, obrt in industrijo se deli na: 1. odsek za trgovino, obrt in industrijo ter na 2. odsek za rudarstvo.

Pomožni uradi.

V pisarniškem odseku vsakega posameznega oddelka banske uprave se vodi poseben delovodni protokol in register.

Glavna pisarna je pomožna ustanova, preko katere se vodi poslovanje banske uprave.

V njen sestav spada tudi banski ekonomat, ki nadzira gradbe in oskrbuje nabavo in izpopolnitev pisarniškega materiala, torej skrbi za premično in nepremično lastnino banskih uprav.

S sklepom bana in po odobritvi notranjega ministra se morejo ustanoviti kot samostojni deli banske uprave tudi drugi oddelki uprave, istolako lahko posebni fondii in gospodarske ustanove.

Resorni minister pa zamore na predlog bana posamezne odseke združiti. Razvrstitev poslov po odsekih odredi ban.

Banski svet.

V vsaki banovini se ustanovi banski svet kot posvetovalni organ. V Dravski banovini šteje banski svet 20 članov, imenovanih na predlog bana od notranjega ministra. Imenovane bodo predvsem osebe, ki s svojo strokovno izobrazbo in svojimi nasveti zamorejo koristiti interesom banovine. Poslovni pravilnik za banske svele predpiše notranji minister.

Delokrog bana

je omejen z zakonom in uredbami na vodstvo in nadzorstvo vseh samoupravnih poslov v podrejeni banovini ter na predpis pravilnikov o vodstvu o upravi imovin občin ter njihovih podjelij in zavodov.

Pravilniki, ki so v sporazumu z resornim ministrom potrjeni od notranjega ministra, dobe pravno moč z objavo v »Uradnem listu«.

V banovo kompetenco spada tudi imenovanje in odstavljanje uradništva ter določevanje dopustov, v kolikor ni to pridržano notranjemu odnosno resornemu ministru.

Delokrog oddelkov.

Za nas najvažnejši je oddelek za trgovino, obrt in industrijo, ki vodi posle po obrtnih in trgovskih zakonih, v kolikor si te posle ne pridrži minister. Zlasti dovoljuje ustanavljanje delniških družb in nadzoruje njih poslovanje, rešuje pritožbe proti odlokom gospodarskih zbornic, dovoljuje ustanavljanje in premeščanje sejmov, nadzira krošnjarstvo in gospodarske institucije, odobrava statute gospodarskih zbornic ter imenuje uprave zbornic, izdaja odobrenja za carinske olajšave, vzdržuje in nadzira trgovske akademije, srednje tehnične šole, obrtne šole in druge šolske zavode, ki spadajo v resor ministra trgovine in industrije. Dalje vodi ta oddelek vse rudarske zadeve, nadzoruje rudarska podjetja in bračvske skladišča, odobrava službeni red za rudarske nameščence in kolektivne pogodbe rudarjev, postavlja rudarske inspektorje in vodi nižji rudarski pouk.

Dalje je važen tudi kmetijski oddelek, kateri upravlja vse posle, ki se nanašajo na pospeševanje kmetijstva, sadjereje, vinogradništva, živinoreje, ribarstva itd. V njegovo kompetenco spadajo uvoz plemenske živine, semen in umetnih gnojil, dalje kontrolne in vzorne kmetijske postaje, semenogojne stanice in slični kmetijski zavodi, nadzorstvo nad zadrugami in agrarnimi zajednicami, ustanavljanje in urejanje nižjih poljedelskih šol ter kmetijskih in gospodinjskih tečajev, komasacije zemljišč, kmetijska statistika v banovini, poljska policija, uprava državnih in samoupravnih posestev itd.

Dalje spadajo v kmetijski oddelek vsi veterinarski posli, ki niso izrecno pridržani poljedelskemu ministru, izvajanje agrarne reforme, kolonizacije ter izvrševanje zakonov o šumarstvu, lovu in hudournikih. Kmetijski oddelek nadzoruje gospodarske šole in tečaje, go-

spodarstvo državnih in samoupravnih gozdov, dovoljuje parcelacijo gozdov do 500 ha, izsekavanje gozdov, izvoz žive divjačine, sestavlja načrte in proračune za ureditev hudournikov ter odobrava te načrte in proračune do zneska 500.000 Din.

Današnji številki so priložene položnice, katerih se blagovolite poslužiti za poravnavo naročnine, ki znaša do konca leta Din 10.—.

Prepričani smo, da ni v Sloveniji trgovca, ki bi ne mogel utrpeti tako bagatelne zneska. Denar, ki ga trgovec žrtvuje za izpopolnitev svojega strokovnega znanja, je njegova kulturna potreba!

Naj naših čitateljev ne moli, da so nekatere položnice označene z naslovom »Detajlist«; je to eden in isti račun.

Prva in druga številka sta se radi tehničnih ovir nekoliko zakasnila, kar pa se v bodoče ne bo več dogajalo.

Uprava.

Gospodarske beležke.

Razstava srbskega poljedelskega društva

v Beogradu je bila otvorjena 12. I. m. Obsega 1178 udeležencev, med katerimi je 627 slivorejcev, 327 predelovalcev in konservatorjev sadja, 171 iz stroke konserviranja sočivja. Zastopanih je dalje 53 tvrdk za stroje in aparate v obrambi proti škodljivcem sliv in živine. Razstava traja samo še do nedelje.

Kaldrminsko posojilo Zagreba.

Zagrebski občini je bil pri Hipotekarni banki odobren kredit v znesku 18 milijonov dinarjev iz kaldrminskega zaklada za gradbena dela.

Uspeh naše razstave v Barceloni.

Naš paviljon na mednarodni razstavi v Barceloni je predmet splošnega občudovanja. Jugoslovenski razstavljalci so dobili celo največje število prvih odlikovanj. Tudi po obliki so ocenjevalci priznali našemu paviljonu prvo mesto.

Zvišanje glavnice »Prekomorske plo- vitbe«.

To naše agilno plovitbeno podjetje je sklenilo na zadnjem občnem zboru zvišati svojo delniško glavnico od 5 na 10 milijonov dinarjev, s čemur prehaja družba v nov razmah na korist izpopolnitve našega pomorskega prometa.

Zivinski sejem v Ptuj.

Na sejem 5. novembra je bilo prignanih 750 glav goveje živine, in bilo od tega prodanih 195 komadov po zelo različnih cenah, ki so bile odvisne od starosti in pitanosti živine. Konj je bilo

privedenih 132 ter prodanih 32 glav. Od 374 komadov pripeljanih svinj je bilo prodanih 88 komadov v cenah 10:50—12 Din za kg žive teže pri pršutarjih ter 12:50—14 Din za kg špeharjev.

Pivovarna Union d. d. Ljubljana

bo na občnem zboru 26. t. m. zvišala osnovno glavnico od 12 milijonov Din na 24 milijonov.

Krupp pride v Dalmacijo?

Čujemo, da kupuje Krupp v okolici Solina večja zemljišča, ker namerava tam zgraditi tovarno.

Važnejše spremembe v zakonu.

Mestna policija v Celju in Mariboru.

Sedanja državna policija v Mariboru in v Celju preneha poslovali z 31. decembrom t. l. in se s 1. januarjem 1930 ustanovi mestna policija.

Zopet strožji predpisi za prodajo octo- ve kisline.

Ministrstvo za javno zdravje je v sporazumu s Irgovinskim ministrstvom pozvalo oblasli, naj strogo pazijo na to, da ne prihaja v promet polom Irgovcev ocelna kislina, ki je jačja od 15%.

Novi žigi na steklenicah.

Na mnoga vprašanja, ali še ostanejo v veljavi četrlilrske steklenice s stariimi žigi, pojasnjujemo, da na podlagi čl. 10 pravil o pregledovanju in žigo-

sanju ostanejo še v veljavi ter se morajo obenem z drugimi pravočasno, t. j. do konca leta 1930 odtodno 1931 predložiti v žigosanje, ker bi se sicer novo zaznamovanje odklonilo. Sicer pa prinesemo v eni prihodnjih številk narise novih žigov v povečani obliki.

Menični protesti.

»Uradni list« št. 11 (5. novembra) prinaša novo uredbo o protestu menic, na podlagi katere za menice do zneska 500 Din ni treba sestavljati protestnega protokola, temveč se vsakega meničnega zavezanca potom protestnega uradnika obvesti s priporočenim pismom, v katerem je na prepisu menice zabeležil in potrdil, da je menica protestirana zaradi neplačila. Ista uredba določa tudi nove protestne tarife.

Tržne cene.

ZITNE CENE NA LJUBLJANSKI BORZI.

Bačka pšenica nova: 79 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. posl., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 247:50 do 250.—.

Bačka pšenica nova: 77 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. posl., dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 237:50 do 240.—.

Sremska pšenica: 80 kg, 2% prim.,

mlevska voznina, slov. poslaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 240 do 242:50.

Slavonska pšenica: 77 kg, 2% prim., mlevsk avoznina, slov. poslaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 225—230.—.

Rž: 72/73 kg, 2% prim., mlevska voznina, slov. poslaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 200—202:50.

Pšenična moka 0 G: franko Ljubljana, pri odjemu celega vagona, plačilo po prejemu blaga, Din 355—365.—

Koruza bačka: zdrava, rešefana, mlevska voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 212:50—215.—

Umelno sušena nova koruza: navadna voznina, slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 200—202:50.

Cinkvantin, umelno sušeni: slov. postaja, dobava promptna, plačilo v 30 dneh, Din 245 do 247:50.

Času primerno suha koruza: s kvalitelno garancijo, do namembne postaje, promptna dobava, plačilo v 30 dneh, Din 175—180.

Ječmen bački, novi, ozimni: 66/67 kg, Din 205—207:50.

Oves bački: 63/64 kg, navadna voznina, slov. postaja, Din 205—207.—

Kože.

Cene surovim kožam v Sloveniji so se nekoliko dvignile, kar je posledica tega, da so se tudi pri nas naučili upoštevati željo in zahtevo tovarn, da so kože lepo, pravilno odrte. V splošnem pa so cene kožam padle, kar se čuli zlasti v Hrvaški in Srbiji, kjer derejo še vedno po starem načinu in vsled tega blaga tudi za nižjo ceno ne morejo prodati. Hrvatske kože se plačujejo 2 do 4 Din za kg, cenejše kot slovenskega izvora. Pričakovali pa je, da bodo cene surovim kožam padle, ker je svetovni trg zelo zatrpan z njimi, zlasti Amerika in deloma Rusija. Tudi pri nas se še zelo malo nakupuje.

Lesni trg.

Na slovenskem lesnem trgu tudi v pretečenem tednu ni opazili nikake povečane živahnosti.

Jelovina je slabo iskana, razun nekaterih komisijskih povpraševanj.

Trami se iščejo samo drobnih dimenzij in poleg tega daljše blago.

Jelov in smrekov brusni les pa je še vedno v povpraševanju. Ker ni dovolj produkcije, se oglašajo kupci tudi za meterska, obeljena jelova drva.

Kostanjeve taninske cepanice in okroglice so stalno iskana.

Testoni so poslali predmet živahnega povpraševanja, zlasti čišli, brez grč v odgovarjajočih širinah.

Bukovina je v ostalem še precej mrlva, ker izvoz za Španijo ne pride pred ratifikacijo trgovinske pogodbe v poštev.

Hrastovina se je vsled zmanjšane produkcije pri nas nekoliko izboljšala ter je stalno povpraševanje zlasti po frizih, podnicah, parizarjih, železniških pragovih in skrelnicah.

Drva so se — koč vsako jesen — učvrstila, kar velja posebno za suho blago, ki je sedaj zelo iskano.

Na ljubljanski lesni borzi iščejo sledeče blago:

Bukove testone, originalne produkcije s 70% širokih (9/10), ostalo ozkih (4/8), debelih polnih 20 mm. Cena po možnosti fob Sušak.

100 vagonov bukovih cepanic in polovic od 12 cm premera naprej, tudi lahko svežih, 1 m dolgih, zdravih, gladkih, brez klad. Cena za pm. franco vagon meja via Jesenice.

1 vagon bukovih neobrobjenih plohov, 39, 48 mm in nekaj od 86 mm, roba lepa, široka in dolga. Cena franco vagon meja via Djevdjelije.

1 vagon tramov 5/6", od 6 m dolžne naprej.

1 dopijon tramov od 5/6", 5/7", 6/7", 6/8", 7/9", 8/10", 9", od 9 m naprej. Trame gl. sled. note: 3/4" : 336/4, 680/5, 157/6, 80/7 m dolžine, 4/5" : 385/5, 1106/6, 57/7, 4/8 m dolžine, 5/6" : 269/6 metra. Cena: franko vagon prihod Sušak pristanišče.

Vsako množino hrastovih desk »parizerjev« z označbo množine I, odnosno II. vrste ter dolžine. Cena fco vagon Sušak oziroma meja Postojna.

Vsako množino mehkega oglja. — Cena franco vagon jugoslovansko-avstrijska meja.

300 m³ rezane jelovine, ostrorobe, očeljene in sicer: 75 m³ desk 18 mm, 4 m, paralelne III./IV., 75 m³ 24 mm, 4 m, paralelne III./IV., 30 m³ remeljnov 34 × 68 mm, 4 m, I., II., III., monte, 100 m, remeljnov 38 × 78 mm, 4 m, I., II., III., monte, 20 m³ remeljnov 78 × 78 mm, 4 m, I., II., III., monte. Cena franco vagon nakladalna postaja.

10.000 komadov hrastovih pragov: 1:80 m × 12/13 × 18/20 cm.

10.000 komadov hrastovih pragov z 10% cerovih: 2:30 m × 13 × 20 cm. Cena franco vagon meja Postojna. Plačilo proti akreditivu.

Ca. 3200 tek. metrov skretnih (Extraholz) in sicer hrastovih, cerovih, bukovih, z normalno toleranco oblice, zdravih, ravnih: širina preko 2/3 od 35 do 30 cm, 1/3 od 40 cm; dolžina: 2:80, 3, 3:20, 3:40, 3:80, 4:20, 4:40, 4:60, 4:80, 5:20 in 5:60 m; debelina: za vse 15 cm. Cena franco vagon meja Postojna tranzit. Plačilo proti akreditivu.

120 m³ (ali deloma hrastovih neobrobljenih plohov, I., II., od 3 m dolžine naprej (15% od 2:50 do 2:90 m), od 90, 110 in 130 cm debeline. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

Vsako množino kostanjevega lesa za tanin v obeljenem ali neobeljenem stanju. Cena franco vagon nakladalna postaja.

Vsako množino brusnega lesa (smreka), z 20% jelke, od 99 cm premera naprej, samo 1 m dolžine. Cena franco vagon meja Jesenice tranzit.

Jelševе hlode od 2 m dolžine naprej, od 30 cm premera naprej. Cena franco vagon nakladalna postaja. Dobava fakoj.

2 vagona bukovih ostrorobih, naravnih plohov 38 mm, od 2 m dolžine naprej, od 14 cm širine naprej. Cena franco vagon meja Postojna tranzit.

1 vagon bukovih, ostrorobih, naravnih plohov prima (brez grč, razpok itd.) z označbo suhote ozir. teže za 1 m³ in sicer: 7 m³: 45 mm debeline, 3:30 m dolžine, od 20 cm širine naprej. — 7 m³: 45 mm debeline, 3 m dolžine, od 20 cm širine naprej. — Cena franco vagon meja Postojna tranzit.

760 m³ hrastovih podnic (mesečno po 100 m³) za izdelavo francoskih vagonov; dolžina 2:85 m, debelina 53 mm, širina 22 cm.

30.000 brzojavnih drogov (smreka, jelka, bor) dobava 1929 in 1930.

10.000 komadov hrastovih (izključeni cerovi) **pragov**, rezanih 1:80 m × 12/13 × 18/20 cm.

4.000 komadov hrastovih polovičarjev (lungherine), rezanih na živ rob, dolžina 2:40 do 2:60 m, debeline 8 × 16, 8 × 18, 9 × 16, 9 × 18 cm.

1400 m³ framov merkantilnih in sicer: 150 m³ od 11 × 11 cm, 250 m³ od 11 × 13 cm, 500 m³ od 13 × 16 cm, 100 m³ od 13 × 19 cm, 100 m³ od 19 × 24 cm, 200 m³ od 21 × 27 cm, 100 m³ od 24 × 29 cm, dolžina od 4 do 10 m in tudi več, toda pri 500 m³ od 13 × 16 cm samo 60–70 m³ od 4, 5 in 6 m, ostalo preko 6 m dolžine. Cena franco vagon meja via Postojna.

1 vagon hrastovih okroglic suhih. Cena franco vagon meja via Postojna.

20 vagonov bukovih cepanic, zdravih, suhih, z garantirano težo 500 kg za prostorninski meter. Cena franco meja Jesenice.

25 m³ ostrorobe parjene bukovine, II., 50 mm, od 2 m dolžine naprej z 15% courconov. Cena franco Sušak pristanišče.

100 m³ ostrorobe, parjene ali neparjene bukovine, II., 27 mm.

50 m³ ostrorobe neparjene bukovine, II., 50 mm.

100 m³ testonov, čistih brez grč (netti) od 18 cm naprej. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

100 m³ desk, podmernih, jelovih, 24 mm, paralelnih, zdravih, izključeno gnilo in razbito.

200–300 m³ na živ rob rezane jelovine, 74 × 220 mm, v dolžinah: 0:66, 1:35, 2:—, 2:65 in 3:30 m. Cena franco vagon Sušak pristanišče.

200 komadov na živ rob rezane jelovine, 18 × 20 cm, dolžina 7:50 m. Cena franco vagon meja Postojna.

100–200 m³ bukovih hlobov, zdravih, I., od 28 cm premera na tanjšem koncu naprej, v dolžinah 2:35 m in 4:65 m. Cena franco vagon-meja, Kranjska Gora.

20 m³ bukovih testonov, čistih (netti) od 22–30 cm širokih, 2:25 m dolgih.

1 vagon bukovih desk, I., naravnih, 20 in 25 mm debeline, dolžina 2 ali 4 m, od 25 cm širine naprej. Cena franco vagona meja Postojna.

Vsako množino jelovih dog za soae, 14 mm debeline, 90–120 mm širine, 920 in 1120 mm dolžine, zdravo, lombante z izključitvijo večjih grč.

100–200 m remeljnov (moralov) — smreka, jelka, oslrorobih, očeljenih I., II., III., monte: dolžina: od 4 m 10%, od 4:50 m ali 5 m 70%, od 6 m 20%, debelina: 58 × 58 mm 15%, 68 × 68 mm 60%, 78 × 78 mm 20%, 98 × 98 mm 5%. Dobava od januarja 1930 dalje. Cena franco vagon nakladalna postaja.

*Ako piješ „Buddha“ čaj,
uživaš že na zemlji raj!*

*So zdrava in rdeča ličica moja,
ker mamica kuha mi kavico „Proja“.*

Ali že poznate založbo
MODRA PTICA?

To je Vaša najboljša prijateljica za dolge zimske večere! Za leto 1929/30 izda 4 krasno opremljene prevode svetovnih avtorjev: Knut Hamsun, Anton Čehov, John Galsworthy in Maksim Gorkij. Poleg tega pa še Ilustrirano mesečno revijo „Modra ptica“ Vse to pod najugodnejšimi plačilnimi pogoji za Din 20,- mesečno.

Zahtevajte prospekte! Naročite takoj!

Založba MODRA PTICA
Ljubljana, Gregorčičeva 23

Javne dražbe.

Vransko. Pri okrajnem sodišču v Vranskem je dne 6. decembra ob pol 10. uri javna dražba hiše, gospodarskih poslopij in zemljišč v Podvinu, vl. št. 154, ter zemljišč v kat. obč. Polzelo, vl. št. 356, 546, 515, 470 in 628. — Cenjeno na Din 177.526·85, pritlikline: Din 19.184·—; najnižji ponudek: dinarjev 118.352·—.

Vransko. Pri istem okrajnem sodišču dne 6. decembra ob pol 11. uri dražba nepremičnin pri Sv. Lenartu, vl. št. 15. Cenjeno na Din 31.141·50, pritlikline: Din 1.321·—; najnižji ponudek: Din 20.761·—.

Kozje. Pri sodišču dne 19. novembra ob 9. uri polovica nepremičnin, v. št. 77, davčna občina Lasnič. Cenjeno na Din 13.482·40, pritlikline: Din 230·—; najnižji ponudek: Din 9.000·—.

Maribor. Dne 16. decembra ob 10. uri v Framu na licu mesta dražba nepremičnin Ilije Predoviča, obstoječa iz hiš št. 122 in 123, gospodarskih poslopij, vinogradov in drugih zemljišč, z živim in mrtvim inventarjem v sedmih skupinah v cenilni vrednosti: I. Din 629.600·—, najnižji ponudek: Din 419.734·—; II. cenitev: Din 17.710·—, najnižji ponudek: Din 11.808·—; III. cenitev: Din 32.730·—, najnižji ponudek: Din 21.820·—; IV. thiša št. 10 v Framu in travnik, cenjeno: Din 102.440·—, najnižji ponudek: Din 51.220·—; V. cenitev: Din 126·—, najnižji ponudek: Din 84·—.

Ob trinajstih istega dne v Morju še dve skupini istega lastnika in sicer: VI. cenjena na Din 2.480·—, najnižji ponudek: 1.654·— in VIII. cenjena: Din 222.120·—, najnižji ponudek: dinarjev 14.748·—.

Po širnem svetu.

Nazadovanje češkoslovaškega sladkornega izvoza.

Izvoz sladkorja iz Češkoslovaške je po sedanjih poročilih v kampanji 1928-1929 nazadoval za 1·2 milijona ton, to je za približno 500 milijonov Kč nasproti pretečenemu letu. Posebno je nazadoval izvoz za Anglijo, Švico in preko Trsta.

Škodove tovarne v Plznu.

To češko podjetje je glasom časopisnih vesti po vojni prešlo v nov razmah potom preureditve svojih podjetij za izdelavo raznih gospodarskih strojev, avtomobilov, traktorjev itd. Pred vojno in med vojno so Škodova podjetja fabricirala predvsem topove in drugo orožje. Po vojni je grozil podjetju polom, ker so naročila izostala. S preureditvijo pa je napredovalo toliko, da danes zaposluje že okoli 44.000 stalnih delavskih moči.

Izpemembe v Španiji.

Španska vlada je oficijelno izjavila, da je sklenila direktorij, ki je vlado prevzel leta 1920, da jo očuva propada, polagoma pripravili pot v normalizacijo. Proces se bo izvrševal postopoma in če bi se pokazalo, da je delo za povratek k parlamentarizmu še preuranjen, bodo uredbe ukinjene in znova uvedena diktatura. Sklicanje je pričakovati v januarju in je od poznejših sklepov vlade odvisno, kako se izvrši povratek.

Francoska ekceptna banka.

Na inicijalivo banke »Lyon-Parissienne« se ustanavlja v Franciji velika akceptna banka s 100 milijoni frankov delniške glavnice in zmožnostjo oddaje do 500 milijonov frankov akceptnih kreditov. Pri osnovi so udeležena vsa večja francoska bančna podjetja z izjemo bank »Credit Lyonnais« in »Comptoir National d'Escompte«.

Brezposelnost narašča tudi v Avstriji.

Po statističnih podatkih se je v drugi polovici oktobra število brezposelnih pomnožilo za nadaljnih 14.000, tako, da znaša sedaj število oseb, ki dobivajo brezposelno podporo 126.000.

Denarstvo.

Gibanje valut v tekočem tednu.

	Uradni tečaj	Prosti tečaj
	Din	Din
1 angleški funt	276.—	276·25
1 angleški dolar	56·50	56·54
1 avstrijski šiling	7·94	7·96
1 belga	7·90	7·91
1 bolgarski lev	—409	—40
1 češkoslovaška K	1·675	1·68
1 francoski frank	2·224	2·24
1 grška drahma	—735	—73
1 hol. goldinar	22·77	22·83
1 italijanska lira	2·96	2·97
1 kanadski dolar	56·20	56·20
1 madž. pöngö	9·90	9·89
1 nemška marka	13·52	13·55
1 poljski zlot	6·34	6·35
1 rumunski lej	—337	—34
1 švicarski frank	10·957	10·97
1 turška zl. lira	247.—	247.—
1 španska peseta	8·126	8·12
1 turška lira p.	26·60	26·60

Stanje valut je stabilno; opažali je sicer neznačen porast, ki pa gre samo v lisočinkah.

Španija namerava peseto stabilizirati, čemur se upira banka. Pričakujejo, da bo diktator njen upor zatrl, kakor je pred mesecem prisilil k demisiji prejšnjega guvernerja banke.

Praktični nasveti.

Osvežitev stare pisave.

Na starih rokopisih včasih črnijo tako pobledi, da se niti čitali ne more. Pisava pa postane zopet čitljiva, ako potegnemo parkrat po rokopisu s čopičem, namočenem v žveplenem amonijaku, in ga nato brzo izperemo s čopičem, namočenim v hladno vodo. Rokopis vložimo nato med dva pivnjaka, da se posuši. Drug način je pa sledeč: Vzemite slabo raztopino tanina mešto žveplena amonijaka, dalje kot je gori označeno, s to izjemo, da se mora posušiti pri 64° C.

Hrastovo drevo v kozarcu.

Ako hočete napraviti v svoji sobi zelo zanimiv in privlačen poizkus, vzemite zdrav žir, ga prevrtajte in navežite na tenko vrstico, katero obesite čašo tako, da sega do polovice čaše. Nafo napolnite isto z vodo tako visoko, da se dotika voda žira. V kratkem času požene žir v vodi korenine, gornji del

poči in stebelce začne poganjati. Hra-slič počene par lističev in se razvija vse leto.

Sredstvo proti dimu.

Po deželi je še mnogo hiš brez elek-trične razsvetljave, kjer so še v rabi petrolejke, katere pa se često kade in kvarijo zrak v sobi. Da se to po možno-sli prepreči, priporočamo lahko in si-gurno sredstvo. Stenj se mora pred uporabo dobro močiti v špirt in ga pu-sšiti, da se dobro osuši, šele nato ga napeljemo v svetilko in spustimo v pe-trolej.

Kako ohranimo črnilo.

Ako pustimo črnilo dalje časa v ste-klenici, se počasi vsled vpliva gliv pokvari ter postane nerabno. Črnilo pa ostane tudi več let dobro, ako spustite v steklenico takoj, ko se začne rabiti, suh karamfil (nageljnovo žbico).

Kako spoznaš pravo platno.

Ker mnogokrat dobiš mesto čistega platna bombažovo mešanico, vzemi pred nakupom vzorček in napravi sle-dečo preizkušnjo:

Pomoči košček platna najprej v močno osoljeno vodo in pusti, da se po-suši. Za tem ga pomoči v sladkorno vodo. Ko se je platno ponovno posušilo, ga zapali. Zgorela vlakna iz lanene preje so kostanjeve barve, dočim po-stanejo zažgane bombaževe nitke črne.

Kolinska voda.

To drago, a mnogokrat — posebno pri britju — zelo potrebno kosmetično sredstvo obvaruje kožo pred infekcijo in te nekako osveži in poživí.

Pripraviš si ga lahko sam. Prmešaj eni desetinki litra najfinejšega špirta dodaj 1 gram rožmarinovega, dva in pol grama lavendeljevega ter 6 gramov citronovega olja. Premešaj in dolij desetinko litra prekuhane-ohlajene vo-de in kolinska voda je gotova. Parfu-miraš jo lahko poljubno z dodatkom primerne parfuma.

Dobra petrolejska razsvetljava.

Po deželi smo povečini še navezani na petrolejsko razsvetljavo. Zlasti v dolgih zimskih večerih je petrolejka ne-pogrešljiva. Kako štediti s petrolejem, a vkljub temu imeli dobro razsvetljavo?

S privijanjem stenja ne šlediš, pač pa vsi petrolejski plini ne zgorijo, vsled česar se razvija dušljiv smrad. Pač pa mnogo privediš na gorivu, ako dodaš šliri grame terpenlinovega olja in dva grama zmlete kafe.

Da dosežeš močnejšo razsvetljavo, vrzi v svetilko žlico soli, ki lahko osta-ne po več mesecev v njej. Predvsem pa pazi, da je valjek (cilinder) vedno čist. Stenja ne striži, marveč lepo ravno od-drobi zgorljivi, zogljeneli del in pazi pri tem, da je tudi stenjeva cevka na robo-vih ravna, brez privarjenega oglja ter da je očiščeni stenj popolnoma zravn-an z njenim robom. Petrolej hrani vedno v temnem prostoru, ker vpliva nanj svetloba in še posebej solnce.

Novi ovratnik.

Pri novih ali novooškrobljenih ovrat-nikih se moramo mnogokrat pošteno truditi, predno dobimo gumb skozi luk-njico. Pri tem se navadno ovratnik zmečka, raztrga, ali pa počí gumb. Ne muči in ne jezi se ob taki priliki brez potrebe! Pomoči prst v vodo in ovlaži luknjico na notranji strani ovratnika, na kar gre gumb z lahkoto skozi. Ovlaženo mesto se hitro posuši — in vse je v redu.

Lek za plesnjivo žito.

Kakor znano, je plesnjivo žito ne-užitno in ga tudi ne moremo porabiti za seme.

Obstoji pa priprost način, potom ka-terega z lahkoto napravimo tako žito užitno. Vrzi plesnjivo žito v primerno korito in ga polj z vrelo vodo tako, da stoji voda par centimetrov nad njim in počakaj, da se voda ohladi. Za tem raz-prostri žito na solncu, da se popolnoma posuši. Moka iz tega žita je užitna ter nima nikakega duha po plesnobi.

Čitanje v postelji.

Ako imate navado čitati v postelji, pazite, da pri tem ne ležite vznak, ker se pri tem napenjajo očesni živci. Do-bro je zvečer oprati oči z hladno (ne premrzlo!) vodo, v katero ste vrgli nekaj soli. To sredstvo je mnogim očuvalo vid.

Glej tudi, da luč ni preslaba, niti pre-več oddaljena; svetloba pa naj vedno

pada na knjigo od leve strani zadaj. Predvsem pa se čuvajte čitanja na solncu.

Nepremočljivo obuvalo.

Sedaj, v deževnem, jesenskem času je zelo važno, da si ohraniš noge suhe, ker se s tem obvaruješ nahoda, revme in raznih drugih bolezni.

Kako se ubraniti vlage v čevlju, ko tudi za drag denar le težko dobiš obuvalo, ki bi odgovarjalo tej zahtevi. Najbolj priporočljive so visoke galoše, ki jih navlečemo čez navadne čevlje. Mnogokrat pa galoš ni mogoče uporabljati, zlasti pri opravih izven mesta, kjer moramo imeti močno obuvalo in obenem skrbeti za to, da nimamo polzkih podplato, ki so pri gumijevih galošah v mokroli neizogibni.

Napravi si to-le mazilo:

V 60 gramih nesoljene svinjske masti raztopi 20 gramov gutaperče in dobro mešaj, zraven pa pazi, da se mešanica ne razgreje preveč, dodaj k dobro premešani masti še 70 gramov ribjega olja, da ostane zmes tekoča. Ko si ponovno dobro premešal, namaži močno segrete čevlje s to mažo, da se usnje popolnoma prepoji z njo. Čevlje lahko obuješ še vlažne od maže, boljše pa je, da jih posušiš na neprevročnem kraju. V slučaju potrebe ponovi proceduro in nepremočljivost čevljev traja daljšo dobo. Seveda moraš pri mazanju posvečati posebno pažnjo podplatom in šivom. Usnje postane po tej maži voljno, hrpežno in zadrži vodo.

Kadar mazanje ponavljaš, pazi, da so tudi takrat čevlji primerno segreti in mazilo tekoče, kar dosežeš z razgrevanjem.

Gospod sveta.

Roman bodočnosti.

(Nadaljevanje.)

Nenadoma pa preneha to smešenje. Kratka, a zato učinkovita brezžična brzojavka opozori tudi druge narode, naj ne bodo tako pristranski in samoza-vestni.

Italija je na vrst! Isli pogoji in vsota sto milijonov lir!

Čim je »Havas« prejela to brzojavko iz Rima, je krenil Eskande v Italijo. Že njegovo prvo poročilo je bila prava senzacija.

»Še pred tremi dnevi ni mali pastirček, ki je pasel svojo čredico po planinah Ligurskih alp, nili slutil, da postane priča doslej še nepojmljivega pojava.

Vzduh je bil jasen in topel, le lahen vetrič je raznašal vonj bujnega južnega cvelja.

Nepričakovano pa se del neba počrni na nenavaden način. Pravilni brazdi slíčen oblak v širini kakih dvesto metrov, okoli pet kilometrov dolg je nastal iz nič na jasnem nebu. Temnel je vedno močneje ter metal pošastno senco na velik del doline. Sicer pa je ostalo nebo čisto in vedro.

V tej senci se dogaja čudo: Zrak se nanagroma zgošča; čimdalje hujši

mraz pritiska. Glej, že rajajo prve snežinke in nedolgo za tem naslane pravi snežni metež. Pastirček se v svoji lahni obleki trese od mraza in čredica se stisne v klopčič, da se na ta način ubrani nastopajoče zime.

Naglo — kot je nastal, je ta pojav tudi izginil. Megla se je zvila v zraku, kakor zgrinjamo preproge in solnce je zopet pripekalo z islim južnim žarom. Pod njegovim vplivom je hitro izginil sneg in se zemlja posušila.

Prestrašeni pastirček nažene čredico v dir proti domu, medpotoma moleč vse znane molitvice.

Naslednji dan ob istem času prejme italijanska vlada čuden markonigram. Tajinstvena zahteva je podprta z grožnjo, da hoče sicer izsiljevalec prisiliti vlado k pristanku z — mrazom.

Očividno je bil ligurski pastirček priča poizkusnega manevra.

Vlada teh zahtev ni javila narodu, lisku pa je naročila molčati.

Čakali so, kaj pride.

Ravno te dni se je ljubko mestece Cita vecchia poleg Rima pripravljalo na proslavo velikega narodnega praznika, kakršni so v Italiji še vedno v

modi. Slavnosti se ima udeležili tudi kraljica z deco.

Dan je bil izredno lep in toplo, letno solnce je izvabilo vse živo na ulico. Poleg domačih meščanov se gnetejo številni gostje iz vseh delov države, pričakujoč v lahnih letnih toaletah pričetka svečanosti. K veselemu, razigranemu razpoloženju je mnogo pripomogel krasni, vriskajoči, južni dan.

Nepričakovan dogodek pa razžene vso to radostno, nasmejano množico.

S prihodom kraljice so bile svečanosti otvorjene. Okoli nje in princev nastaja vedno večja gneča. Zdajci pa se razprostre na nebu mrk, temen oblak in zakrije solnce. Ledeni veter zapiha, šibajoč ves ta lahkooblečeni svet. Medtem pa sije solnce po mestni okolici ravnotako veselo kot pred trenutki v mestu samem.

Množice prevzame groza. Pojav se stopnjema razvija. Cvetlje pomre, ožgano od slane, a z drevja odpada listje in plodovi. Sneg, mrzel, suh sneg! Vodovod in vodomeji zamrzujejo, a mraz postaja vse strupenejši, da množica panično naskakuje posamezna poslopja, iskajoč v njih zavelja in toplote. Jok, kletev, molitve...

Večina je sodila, da je nastopila zopet vulkanska erupcija, kot pred leti v Siciliji. Strahoma pričakujejo, da se odpre zemlja in požre celo mesto.

Vkljub tej zmešnjavi je imelo kraljičino spremstvo še toliko razsodnosti, da je v dvornih avtomobilih odpeljalo kraljico in prince iz kraja nerazumljivega pojava.

Sneg naletava kot iz rešeta in strupeni mraz prodira tudi v domove.

Tedaj množica navali v cerkve, iska je rešitve in utehe v molitvi. Javno, na glas se spovedavajo, obtožujoč se, da so kazni zaslužili s svojimi grehi in jokaje proseč milosti.

V paničnem beganju ponorele mase je mnogo pohojenih, zmečkanih; zlasti starcev, žen in otrok. Samo na križišču Brigantijeve in Mascalconijeve ulice leži nad petdeset trupel ter preko stotina težko poškodovanih.

Tako javlja Eskande.

Naslednja vest, dva dni kasneje poročja iz Rima:

»Končano! Italija je kapitulirala. Sedaj je narod obvešččen, za kaj je šlo — in celokupno javno mnenje ostro obsodja postopek vlade, ki se ni hotela učiti iz francoskega primera ter molčala o tem in na ta način poglala v pogibelj za nesrečo celo maso naroda. Mnogi bi se rešili, ako bi bili o tem obveščeni, ker bi se zatekli v domove, mesto da so prezebali in zmrzovali v cerkvah in po ulicah.

Pojava, ki je popolnoma opustošila prej tako cvetoče mesto, je trajala dve polni uri. Sleherna rodbina oplakuje smrt kakega svojca. Zadnja bilka v mestu je uničena. Kakor se je nenedoma razgrnil, tako se je grozni, črni oblak nepričakovano tudi zvil, odstopajoč nesrečno, razdejano mesto za hajajočemu solncu. Hitro se je ozračje zopet razgrelo in preko noči zginejo tudi sledovi snežnega meteža. Toda v celem mestu štrle v zrak le še okostnjaki še včeraj tako bujno cvetoče narave. In škoda, ki jo je napravil nenadni mraz na vodovodu, plinovodih in drugih napravah!

Ako vlada po tej katastrofi še ne bi hotela pristati na zahteve razbojnikov, je imela ista usoda doleteti tudi Milan, Turin in Bolonjo, da bi bila na ta način cela država zavila v črnino.

Istočasno pa je bil narod opozorjen od Radže-zraka, da mu zalem uniči tudi njegovo prestolico.

Stanje je bilo kritično, ker so bile državne blagajne prazne. Vendar so se takorekoč preko noči osnovala zbirke za potrebno pomoč vladi, da je zamogla zadostiti zahtevam izsiljevalcev. S tem je bila tudi Italija rešena daljnih nesreč. In kdo je sedaj na vrstli?« zaključuje Eskande.

Gost Pariza.

Preleče mesec dni zatlišja. Nič se ne čuje o gospodarjih mraza in ognja. Italija celi svoje rane, Pariz pa časti redkega, eksofičnega gosta, ki je ravnokar prepoval del Evrope. Znani indijski velikaš, eden izmed najbogatejših radž, vzbuja s svojim sijajnim spremstvom pozornost in občudovanje.

Pariz se zanima za vsako eksofično osebnost, posebej še, ako sluti in ve,

da je bogata. Kmalu prestolnica Francije ne govori o drugem, kot o lepem Indijcu.

Radža Tokra-Dozi-Pal je tudi v resnici lepa osebnost v svojem razkošnem indijskem sijaju; ima divne, črne oči, ljubezniv nasmeh in odločen izraz obraza. To je več kot dovolj, da so ponorele Parižanke za njim.

Eskande je dobil nalog, naj opiše pojav in navade tega velikaša. Pri tem bo vsaj pozabil grozote, ki jih je videl v Italiji.

Isti dan pa, ko se je Eskande prijavil radži in dobil poziv, naj ga poseli zvečer v njegovi palači, prispe v Pariz vest, da je sedaj Nemčija prejela poziv gospodarjev mraza in ognja. Mladi reporter je bil s tem prikrajšan za ugodno priliko seznaniti se z zanimivim Indijcem, kajti žurno je moral odpotovali v Nemčijo.

Von Herbert, predsednik republike, je dobil od državnega sveta nalog, naj takoj stopi v pogajanja z društvom Radžev-zraka. Zopet je stopil radio brzojav v akcijo.

Eskande je bil slabe volje; samo za to se pač ni izplačalo odpotovati iz Pariza. Vračunal se je, kot se je vračunala celokupna nemška vlada. Vse to radi površnosti telegrafista, ki je imel odpremiti markonigram o pristan-

ku Nemčije. Zakrivil je usodno pogreško in oddal vest na napačnih valovih.

Naslednji dan prejme von Herberl drugi poziv, pravzaprav ukaz, naj bo isti večer ob 18. uri 30 minut v Städtenu na Odri. Poziv so zaključevale besede: »Naša navzočnost Vam bo osvedočena.«

Predsednik je računal, da ga zovejo k pogajanjem, misleč, da so radio-brzojavko v redu prejeli. Pokazalo pa se je, da so ga pozvali na ta kraj zato, da bo na lastne oči priča groze, ki se ima zrušiti na nesrečno mesto.

Ob polsedmih zvečer je čakal predsednik v družbi še enega ministra na določenem mestu.

Tedaj se zamaje zemlja, da se strešajo hiše v svojih temeljih, obenem pa se čuje bobnenje eksplozij. Ogromen steber ognja, pomešan s črnim dimom, vzbukne proti nebu, zakritem z neobičajnim temnim oblakom.

Zračni pritisk je bil tako silen, da ni ostala v celem mestu niti ena šipa cela. Ljudi na ulicah dviga neznana sila v zrak in jih zopet treska ob zemljo. Te neprijetnosti sta deležna tudi predsednik in njegov spremljevalec. Povsod se rušijo zidovi in krušijo poedini kameni, pokopavajoč pod seboj mnogokatero žrtev. Tovornica municije in orožja je zletela v zrak. (Dalje prih.)

Motvoz Grosuplje

Oglasi v »Malem trgovcu« se najboljše rentirajo, ker ima med vsemi li-soči naročnikov edino le resne kupce!

Priporočamo sledeče tvrdke v Ljubljani:

»Tribuna« F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4. Prodaja na obroke!

Poppaea, zavodi za proizvodnjo kozmetičkih preparata F. Hann & Comp.

KUPUJTE SAMO

„**B U D D H A**“

STROKOVNJAŠKO SESTAVLJENE IN PREIZKUŠENE

ČAJNE MEŠANICE

INDIJSKIH IN KITAJSKIH ČAJEV

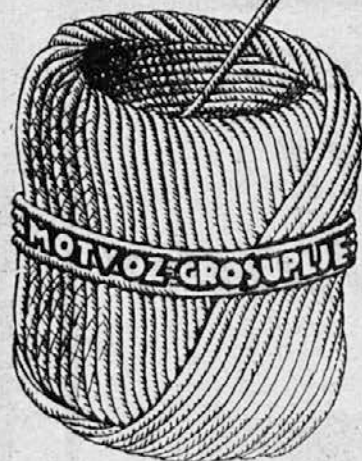
LIUBLJANA - TEA IMPORT D. Z O. Z. - AŠKERČEVA ULICA 3

(bivši konfekcijska tovarna Fran Derenda)

Tovarna motvoza in vrvarna, d. d.

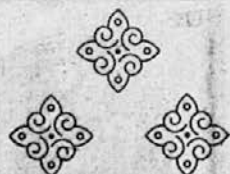
Grosuplje

Tovarniške zaloge pri
FRANC PALME, LJUBLJANA
Gospodetska c. št. 7
CELJE: Cankarjeva ulica št. 7
MARIBOR: Koroška cesta št. 8

Motvoz Grosuplje
uporabljati znači :

1. lahko in hitro delo,
2. prihranek reziije,
3. sigurnost povezan-
nih paketov in pred-
metov,
4. zadovoljnost odje-
malcey,
5. veseliti se nad na-
predkom slovenske
industrije.

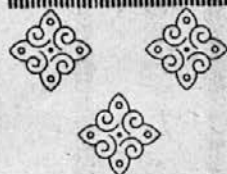

**Volna,
bombaž,
nogavice
in rokavice**

v veliki izbiri
pri tvrdki

KARL PRELOG

LJUBLJANA
Gospodetska ulica 3

VELETRGOVINA KOLONIJALNE IN ŠPECERIJSKE ROBE
IVAN JELAČIN, LJUBLJANA

ZALOGA SVEŽE PRA-
ŽENE KAVE, MLETIH
DIŠAV IN RUDNINSKE
VODE

TOČNA IN SOLIDNA
POSTREŽBA!

ZAHTEVAJTE CENIK!

Tiskovine

ki jih potrebujete v Vašem poslovanju:
Račune, pisemske papirje, memoran-
dume, cenike, naročilnice v blokkih,
kuverte, etikete ter sploh vse komer-
cijelne tiskovine Vam dobavi hitro
in lično izdelane po najnižjih cenah

Tiskarna „MERKUR“ Ljubljana
Gregorčičeva ulica 23 - Telefon 2552

Za večja naročila zahtevajte proračune!

„VINOCET“ Tovarna vinskega
kis*, d. z. o. z.

LJUBLJANA

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pri-
stačnega
vina

Zahtevajte ponudbo!

**Tehnično in higiensko
najmoderneje urejena
kisarna v Jugoslaviji.**

Pisarna: Ljubljana, Dunojska cesta 1a, II. nadstr.
Telefon šte. 2389.

PROJA

špecialne kavine
mešanice

so sestavljene iz najfinejših vrst kave

Pri nakupu pazite na naše originalne zavitke!

*Mi pijemo
„Proja“
sladno kavo*

Zato so neprekosljive v kvaliteti!

„PROJA“ (sladna in dvojno sladna ječmenova in ržena kava je redilna in zdrava, zelo priporočljiva Vaši deci kakor tudi bolnikom. Kdor ljubi svoje zdravje, uživa „Proja“ sladno kavo.